

MINISTRI KÄSKKIRI

Tallinn

/Registreerimise kuupäev ja nr/

Loomemajandusalase teadlikkuse kasvatamise, teadmiste ja oskuste arendamise ning kultuuri- ja loomesektori sisese ja sektorite ülese koostöö soodustamise toetamine

1. Reguleerimis- ja kohaldamisala

- 1.1. Toetuse andmise ja kasutamise tingimuste käskkiri (edaspidi *käskkiri*) kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 10 lõigete 2 ja 4 alusel ning on kooskõlas sama seaduse § 4 lõike 3 alusel kinnitatud meetmete nimekirjaga.
- 1.2. Käskkirjaga reguleeritakse ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027 poliitikaeesmärgi 1 „Nutikam Eesti“ erieesmärgi (a) (iii) „VKEde kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime tõhustamine ning VKEdes töökohtade loomine, muu hulgas tootlike investeeringute kaudu“ meetme 21.1.3.2 „Kultuuri valdkondadeülene arendamine, koostöö ja rahvusvahelistumine“ sekkumiste 21.1.3.23 „Kultuuri- ja loomesektori sisese ja sektorite ülese koostöö soodustamine“ ja 21.1.3.24 „Loomemajandusalase teadlikkuse kasvatamine ning teadmiste ja oskuste arendamine“ (edaspidi *toetatavad tegevused*) elluviimiseks toetuse andmist ja kasutamist.
- 1.3. Toetatavad tegevused panustavad:
 - 1.3.1. Eesti pikaajalise strateegia „Eesti 2035“¹ sihi „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ alasihti „Eesti majandus on tugev“;
 - 1.3.2. valdkondliku arengukava „Kultuuri arengukava 2021–2030“² alaeesmärgi „Kultuuri ja loovuse roll ühiskonna arengus on väärtustatud“ ning
 - 1.3.3. tulemusvaldkonna „Kultuur ja sport“ programmi „Kultuuriprogramm“ meetme „Kultuuri valdkondadeülene arendamine, koostöö ja rahvusvahelistumine“ tegevuse „Loomemajanduspoliitika kujundamine ja rakendamine“ teenusesse „Loomemajanduspoliitika rakendamine“.
- 1.4. Toetatavad tegevused arvestavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ja arengustrateegias „Eesti 2035“ nimetatud aluspõhimõtteid. Toetatavate tegevuste panust regionaalselt tasakaalustatud arengusse hinnatakse „Eesti 2035“ näitajaga „väljaspool Harjumaad loodud sisemajanduse koguproduktiga elaniku kohta Euroopa Liidu 27 liikmesriigi keskmisest“,

¹ Eesti riigi pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035“ (<https://valitsus.ee/strateegia-est-2035-arengukavad-ja-planeering/strateegia>)

² Kultuuri arengukava 2021–2030 (<https://www.kul.ee/kultuur2030>)

- panust soolise võrdõiguslikkuse edendamisse näitajaga „soolise võrdõiguslikkuse indeks“, panust võrdsete võimaluste edendamisse näitajaga „hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik“ ja panust ligipääsetavuse tagamisse näitajaga „ligipääsetavuse näitaja“.
- 1.5. Toetatakse tegevusi, mis on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13–43) artikli 17 tähenduses.
 - 1.6. Kui toetus on käsitletav vähese tähtsusega abina komisjoni määruse (EL) nr 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023) (edaspidi *VTA määrus*), artikli 3 mõistes, järgitakse nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud. Vähese tähtsusega abina (edaspidi *VTA*) saab käsitleda punktis 5.1 nimetatud tegevuse ning punktides 5.2.1.3, 5.2.1.4 ja 5.2.2 nimetatud alategevuste toetamist. VTA saaja on punktis 2.5 nimetatud kasusaaja ja abi andja punktis 3.2 nimetatud rakendusüksus, kes kohustub nimetatud abi andmisel tagama konkurentsiseaduse 6. peatükis toodud kohustuste täitmise. Abi saajaks võib olla ka toetatavate tegevuste sihtgruppi kuuluv punktis 6.4 nimetatud ettevõtteseal, sealhulgas loomeettevõtteseal edendamise tegelev ja ettevõtteseal arengusse panustav juriidiline isik, teadus- ja arendusasutus ning avaliku sektori organisatsioon.
 - 1.7. Ühele ettevõtjale eraldatava vähese tähtsusega abi kogusumma koos varem antud vähese tähtsusega abiga ei tohi kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada 300 000 eurot. VTA suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised isikud, kes on omavahel seotud VTA määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt.
 - 1.8. VTA andmisel võetakse arvesse VTA määruse artiklis 5 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava abi kumuleerimisreegleid.
 - 1.9. VTA andmist ja saamist käsitlevaid dokumente säilitatakse kümme aastat käskkirja alusel viimase üksikabi andmisest arvates.
 - 1.10. Käskkirja ei kohaldata VTA määruse artikli 1 lõikes 1 sätestatud juhtudel ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi artikli 7 lõike 1 punktis c nimetatud tegevustele.

2. Terminid

Käskkirja tähenduses on:

- 2.1. loomemajandus majandusvaldkond, mis põhineb individuaalsel ja kollektiivsel loovusel, oskustel ja andel, kus teenitakse müügitulu ja luuakse töökohti intellektuaalse omandi loomise kaudu ning kus loomeettevõtjad on protsessides kesksel kohal. Loomemajanduse valdkonnad on arhitektuur, audiovisuaal, disain, etenduskunstid, kirjastamine, kunst, kultuuripärand, meelelahutustarkvara, muusika ja reklaam;
- 2.2. loomemajanduse sidusvaldkond majandusvaldkond, mis paikneb kultuuri- ja loomeprotsesside väärtusahelas loomise, tootmise, levitamise, vahendamise ja kättesaadavaks tegemise lülides ning milles peamine lisandväärtust loov sisend tuleb loomemajanduse valdkondadest;
- 2.3. ettevõtja äriseadustiku § 2 lõikes 1 nimetatud Eestis registreeritud äriühing;
- 2.4. loomeettevõtja äriseadustiku § 2 lõikes 1 nimetatud Eestis registreeritud äriühing, kes tegutseb äriregistri andmetel ühes või mitmes loomemajanduse või sidusvaldkonnas;
- 2.5. kasusaaja punktides 5.1, 5.2.1.3, 5.2.1.4 ja 5.2.2 nimetatud alategevustes osalev ja mitterahalist abi saav Eestis registreeritud mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtja (edaspidi *VKE*), kes kuulub elluviidavate tegevuste sihtgruppi ning panustab punktide 4.4 ja 4.5 kohaselt väljund- ja tulemusnäitajate sihttasemetega saavutamisse;
- 2.6. VKE ettevõtja, kes vastab komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 Euroopa Liidu aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78) lisas 1 toodud kriteeriumidele;

- 2.7. partner juriidiline isik, asutus või rahvusvaheline organisatsioon, kes osaleb punktis 5 nimetatud toetatavate tegevuste elluviimisel ning punktis 4.1 nimetatud eesmärgi ja punktides 4.2 ja 4.3 nimetatud tulemuste saavutamisel ning kellel tekivad selle käigus kulud.

3. Toetatavate tegevuste rakendusasutus, rakendusüksus, elluviija ja partnerid

- 3.1. Rakendusasutus on Kultuuriministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).
- 3.2. Rakendusüksus ja elluviija on Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi *rakendusüksus* või *elluviija*).
- 3.3. Punktides 5.1 ja 5.2 nimetatud tegevuste elluviimiseks võib elluviija korraldada ideekonkurse, et leida ideid ja ettepanekuid, mis täidavad punktis 4.1 nimetatud toetuse andmise eesmärgi ja panustavad tulemuste saavutamisse, ning partnereid nende elluviimiseks.
- 3.4. Punktis 3.3 toodud juhul kooskõlastab elluviija partnerid rakendusasutusega ning sõlmib nendega partnerluslepingud, milles sätestatakse partneri ülesanded, õigused, kohustused ja vastutus ning maksete tegemise, dokumentide esitamise ja säilitamise kord. Enne partnerluslepingute sõlmimist tuleb partnerid ära nimetada käskkirjas selle muutmise teel.

4. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

- 4.1. Toetuse andmise eesmärk on siduda loomemajanduse ja sidusvaldkondades olevat potentsiaali ettevõtlusega, soodustades uute, ambitsioonikate ja kestlike ärimudelitega ettevõtete juurdekasvu, tõstes loomeettevõtjate ekspordivõimekust ning luues teistele majandussektoritele loomemajanduse kaudu lisaväärtust ärimudelite, toodete ja teenuste ning müügi ja turunduse arendamisel.
- 4.2. Toetatavate tegevuste elluviimisega kasvatatakse loomeettevõtjate jätkusuutlikkuse, ringmajanduse, vastutustundlikkuse, digitaliseerimise ja innovatsiooni alast teadlikkust ning suurendatakse kasusaajate ettevõtluse ja ekspordi, juhtimise, toote-, teenuse-, protsesside ja ärimudeli arendamise alaseid kompetentse, sealhulgas teadmisi, oskusi ja kogemusi, ning sektorite ülese strateegilise koostöö oskusi ja tulemuslikkust.
- 4.3. Toetatavate tegevuste elluviimise tulemusena on loomemajanduses ettevõtlusaktiivsus kõrge, loomeettevõtjate ärimudelid on muutumas keskkonnas jätkusuutlikud, Eesti loomeettevõtjad tegutsevad edukalt rahvusvahelistel turgudel ja on uuendusmeelsed tehnoloogiate ja digilahenduste kasutajad ning loomemajanduse arengut toetav tugisüsteem on tõhus, paindlik ja toimib koos ettevõtluse ökosüsteemiga.
- 4.4. Punktides 5.1, 5.2.1.3, 5.2.1.4 ja 5.2.2 nimetatud alategevuste elluviimisega panustatakse ÜSS2021_2027 §-s 4 nimetatud meetmete nimekirja väljundnäitajate „toetatavad ettevõtjad“ ja „mitterahalist toetust saavad ettevõtjad“ sihttasemete saavutamisse.
- 4.5. Punktides 5.1, 5.2.1.3, 5.2.1.4 ja 5.2.2 nimetatud alategevuste elluviimise tulemusena panustatakse meetmete nimekirja tulemusnäitaja „VKEd, kellel on suurem lisandväärtus töötaja kohta“ sihttaseme saavutamisse.

5. Toetatavad tegevused

- 5.1. Toetatava tegevuse „Kultuuri- ja loomesektori sisese ja sektorite ülese koostöö soodustamine“ raames viiakse ellu järgmisi alategevusi:
- 5.1.1. algatatakse ja katsetatakse loome- ja muude majandusvaldkondade üleseid koostöövorme;
- 5.1.2. töötatakse välja ja viiakse ellu loome- ja muude majandusvaldkondade üleseid strateegilisi koostöö- ja arenguprogramme, mis sisaldavad muu hulgas praktilisi arendustegevusi ning mille tulemusena toovad kasusaajad projekti lõpuks turule uued või oluliselt täiustatud tooted ja/või teenused või sisenevad uutele turgudele või on loonud eeldused müügimahtude kasvaks olemasolevatel välisurgudel.
- 5.2. Toetatava tegevuse „Loomemajandusalase teadlikkuse kasvatamine ning teadmiste ja

oskuste arendamine“ raames viiakse ellu järgmisi alategevusi:

- 5.2.1. loomemajandusalase teadlikkuse kasvatamine, mille käigus:
 - 5.2.1.1. algatatakse ja tehakse kaardistusi, uuringuid, analüüse ja ekspertiise ning avaldatakse ja levitatakse nende tulemusi;
 - 5.2.1.2. koostatakse ja levitatakse info- ja teavitusmaterjale, publikatsioone jms trükiseid ning digitaalseid materjale;
 - 5.2.1.3. algatatakse ja korraldatakse infopäevi, seminare, konverentse jms teavitusüritusi ning osaletakse nendel;
 - 5.2.1.4. algatatakse ja korraldatakse koostöövõrgustikke, mõttekodasid, ümarlaudu jms koostöövorme ning osaletakse koostöötegevustes.
- 5.2.2. loomemajandusalaste teadmiste ja oskuste arendamine, mille käigus:
 - 5.2.2.1. algatatakse ja korraldatakse loomemajandusega seotud ettevõtluskonkurse ja tunnustusüritusi ning osaletakse nendel;
 - 5.2.2.2. pakutakse ettevõtluse, ekspordi, juhtimise, toote-, teenuse-, protsesside ja ärimudeli arendamise alast nõustamist ning ekspertiisi;
 - 5.2.2.3. algatatakse, töötatakse välja ja korraldatakse koolitusi, õppereise, praktikume ja arenguprogramme ning osaletakse nendel;
 - 5.2.2.4. korraldatakse rahvusvahelistumisele ja ekspordi edendamisele suunatud turundus- ja kontaktüritusi ning osaletakse rahvusvahelistel messidel ja turundus- ning kontaktüritustel.

6. Sihtgrupp

- 6.1. Punktis 5.1 nimetatud alategevuste sihtgrupp on loomeettevõtjast VKEd, sealhulgas alustavad, tegutsevad ja kasvuettevõtjad, ning teiste majandusvaldkondade VKEd.
- 6.2. Punktis 5.2.1 nimetatud alategevuse sihtgrupp on loomeettevõtjast VKEd, sealhulgas alustavad, tegutsevad ja kasvuettevõtjad, teiste majandusvaldkondade VKEd, potentsiaalsed ettevõtjad, poliitikakujundajad, valitsussektori asutused, ettevõtluse tugistruktuurid ja laiem avalikkus.
- 6.3. Punktis 5.2.2 nimetatud alategevuse sihtgrupp on loomeettevõtjast VKEd, sealhulgas alustavad, tegutsevad ja kasvuettevõtjad.
- 6.4. Toetatavates tegevustes saavad osaleda ka ettevõtluse, sealhulgas loomeettevõtluse edendamisega tegelevad ja ettevõtluse arengusse panustavad juriidilised isikud, teadus- ja arendusasutused ning avaliku sektori organisatsioonid ja esindajad.

7. Toetatavate tegevuste väljund- ja tulemusnäitajad

		Näitaja nimetus ja mõõtühik	Algtase	Aasta	Vahe-sihttase (2024),	Sihttase (2029)	Selgitav teave
Toetatav tegevus: kultuuri- ja loomesektori sisese ja sektorite ülese koostöö soodustamine							
Meetmete nimekirja näitajad	Tulemusnäitaja	RCR25 VKEd, kellel on suurem lisandväärtus töötaja kohta Mõõtühik: arv	0	2022	-	30	Näitajaga mõõdetakse, mitme ettevõtte lisandväärtus töötaja kohta on punktis 5.1 nimetatud alategevustes osalemise tulemusel kasvanud.
	Väljundnäitaja	RCO01 Toetatavad ettevõtjad*: RCO04 Mitterahalist toetust saavad ettevõtjad	0	2022	0	80	Näitaja mõõdab, mitu ettevõtjat on punktis 5.1 nimetatud alategevustes osalenud.
Toetatav tegevus: loomemajandusalase teadlikkuse kasvatamine ning teadmiste ja oskuste arendamine							
Meetmete nimekirja näitajad	Tulemusnäitaja	RCR25 VKEd, kellel on suurem lisandväärtus töötaja kohta Mõõtühik: arv	0	2022	-	115	Näitajaga mõõdetakse, mitme ettevõtte lisandväärtus töötaja kohta on punktides 5.2.1.3, 5.2.1.4 ja 5.2.2 nimetatud alategevustes osalemise tulemusel kasvanud.
	Väljundnäitaja	RCO01 Toetatavad ettevõtjad*: RCO04 Mitterahalist toetust saavad ettevõtjad	0	2022	75	450	Näitaja mõõdab, mitu ettevõtjat on punktides 5.2.1.3, 5.2.1.4 ja 5.2.2 nimetatud alategevustes osalenud.

* Sealhulgas peetakse eraldi arvestust mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate üle.

8. Toetatavate tegevuste abikõlblikkuse periood

Toetatavate tegevuste abikõlblikkuse periood algab 01.04.2023 ja lõpeb 31.10.2029.

9. Toetatavate tegevuste eelarve

9.1. Toetatavate tegevuste eelarve abikõlblikkuse perioodil on järgmine:

		Summa (eurodes)	Osakaal
1	Toetatav tegevus 5.1: kultuuri- ja loomesektori sisese ja sektorite ülese koostöö soodustamine	888 889	100,0000%
1.1	ERFi toetus	800 000	90,0000%
1.2	Riiklik kaasfinantseering	0,00	0%
1.3	Omafinantseering	88 889	10,0000%
2	Toetatav tegevus 5.2: loomemajandusalase teadlikkuse kasvatamine ning teadmiste ja oskuste arendamine	3 396 825	100,0000%
2.1	ERFi toetus	2 200 000	64,7664%
2.2	Riiklik kaasfinantseering	1 000 000	29,4393%
2.3	Omafinantseering	196 825	5,7944%
	Toetatavate tegevuste eelarve kokku	4 285 714	100,0000%
	ERFi toetus	3 000 000	70,0000%
	Riiklik kaasfinantseering	1 000 000	23,3333%
	Omafinantseering	285 714	6,6667%

9.2. Omafinantseering kaetakse kasusaajate rahalisest panusest.

10. Kulude abikõlblikkus

- 10.1. Abikõlblik on toetatavate tegevuste elluviimisega seotud põhjendatud, sobiv, vajalik ja tõhus kulu.
- 10.2. Abikõlblike kulude määratlemisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-st 15 ja käskkirjas sätestatud tingimustest.
- 10.3. Abikõlblikud kulud jagunevad otsesteks ja kaudseteks kuludeks.
- 10.4. Kaudsed kulud on ühendmääruse § 21 lõikes 5 nimetatud üldkulud ja ühendmääruse § 21 lõikes 6 nimetatud tegevustega seotud § 16 lõikes 1 nimetatud personalikulud.
- 10.5. Kaudseid kulusid hüvitatakse elluvijale ühtse määra alusel, milleks on 7% toetatavate tegevuste otsestest kuludest.
- 10.6. Otseseid kulusid hüvitatakse elluvijale tegelike kulude alusel.
- 10.7. Personalikulud arvestatakse tegelike kulude alusel ühendmääruse § 16 kohaselt.
- 10.8. Personalikulu on abikõlblik kuni 30% toetatavate tegevuste abikõlblikest kuludest.
- 10.9. Lisaks ühendmääruse §-s 17 nimetatud abikõlbmatutele kuludele ei ole abikõlblik:
 - 10.9.1. immateriaalse ja materiaalse vara soetamise kulu;
 - 10.9.2. liiklusvahendi ostmise ja rentimise kulu;
 - 10.9.3. kinnisasja soetamise kulu;
 - 10.9.4. elluvijaja organisatsiooni üldise juhtimise kulu, sealhulgas juhtorganite tasud;
 - 10.9.5. täienduskoolituse kulu, kui koolituse korraldamisel ei ole arvestatud täiskasvanute koolituse seaduse § 15 lõigetes 2–4 toodud erisustega;
 - 10.9.6. turustusvõrgu loomise kulu väljaspool Eestit;
 - 10.9.7. kõik toetatavate tegevuste elluviimisega otseselt sidumata kulud.

11. Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 11.1. Toetuse maksmise üldtingimused on sätestatud ühendmääruse §-s 26.
- 11.2. Toetuse maksmine tegelike kulude alusel toimub ühendmääruse § 27 lõike 1 punkti 1 kohaselt.
- 11.3. Toetuse maksmine ühtse määra alusel kaudsete kulude hüvitamiseks toimub ühendmääruse § 28 lõike 3 kohaselt.
- 11.4. Punktis 10.5 nimetatud ühtse määra alusel tehakse makse tegelike otsete kulude alusel.
- 11.5. Ühtse määra alusel makse tegemisel kulu tegelikku maksumust ei tõendata ega kontrollita.
- 11.6. Toetus makstakse elluvijale ÜSS2021_2027 § 21 lõikes 3 nimetatud e-toetuse keskkonna (edaspidi *e-keskkond*) kaudu rakendusüksusele esitatud maksetaotluse alusel.
- 11.7. Maksetaotluse esitamise, menetlemise ja toetuse maksmise tingimused on sätestatud ühendmääruse §-des 24, 25 ja 33.
- 11.8. Elluvija esitab läbiviidud riigihangete korraldamisega seotud dokumendid rakendusüksusele kontrolliks hiljemalt koos maksetaotlusega.
- 11.9. Abikõlblike kulude ning kasusaajate rahalise panuse tõendamisel arvestatakse ainult raamatupidamise algdokumentide alusel ja pangaülekandega, välja arvatud toetuse maksmisel ühtse määra alusel, tasutud kuludega.
- 11.10. Toetuse maksmise eeldus on rakendusüksuse esitatud ja kinnitatud toetatavate tegevuste elluviimisega seotud abikõlblike kulude tekkimist tõendavad kuludokumentid või nende koopiad.
- 11.11. Maksetaotlusi menetletakse rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjelduse alusel välja töötatud protseduuride kohaselt.
- 11.12. Viimane maksetaotlus esitatakse hiljemalt koos toetatavate tegevuste elluviimise lõpparuandega. Viimane makse tehakse tasutud kuludokumentide alusel pärast seda, kui rakendusüksus on lõpparuande kinnitanud ning esitanud kinnitatud aruande teadmiseks rakendusasutusele.

12. Elluvija õigused ja kohustused

- 12.1. Elluvijale kohalduvad lisaks käskkirjas sätestatud kõik ÜSS2021_2027-s ja selle alusel kehtestatud õigusaktides toetuse saajale sätestatud kohustused.
- 12.2. Elluvija on kohustatud:
 - 12.2.1. kasutama toetust sihtotstarbeliselt abikõlblike kulude katteks, mis on vajalikud käskkirjas kirjeldatud eesmärgi ja tulemuste saavutamiseks, ning viima toetatavaid tegevusi ellu kinnitatud eelarvete ja tegevuskavade kohaselt;
 - 12.2.2. esitama hiljemalt jooksva aasta 1. novembriks rakendusasutusele kooskõlastamiseks järgneva aasta tegevuskava ja eelarve. Esimese aasta eelarve ja tegevuskava esitab elluvija 30 tööpäeva jooksul pärast käskkirja kinnitamist;
 - 12.2.3. koguma tegevuskavade ja eelarvete koostamisel sisendit muu hulgas rakendusasutusest, rakendusüksusest, ettevõtjate esindusorganisatsioonidelt, ettevõtluse tugistruktuuridelt ning tegevuste sihtgrupi esindajatelt;
 - 12.2.4. kooskõlastama enne toetatavate tegevuste kinnitatud aastaeelarvest erinevate kulutuste tegemist need rakendusüksusega ja seejärel esitama koos kooskõlastusega rakendusasutusele teadmiseks muudatused kinnitatud aastaeelarves tingimusel, et toetatavate tegevuste kogusumma ja osakaal ei muutu, kui:
 - 12.2.4.1. kinnitatud eelarve kuluridasid ei muudeta ühe kalendriaasta jooksul kumulatiivselt rohkem kui 25%;
 - 12.2.4.2. muudatuste summa ei ületa ühe kalendriaasta jooksul kumulatiivselt 25% kogu kinnitatud eelarvest.
 - 12.2.5. kooskõlastama enne toetatavate tegevuste kinnitatud aastaeelarvest erinevate kulutuste tegemist aastaeelarve muutmise rakendusasutusega juhul, kui vajalikud muudatused on punktides 12.2.4.1 ja 12.2.4.2 sätestatud mahtudest suuremad. Kinnitatud eelarvemuudatused edastab koos kooskõlastusega rakendusüksusele teadmiseks elluvija;

- 12.2.6. esitama rakendusasutuse või rakendusüksuse päringule vastused kümne tööpäeva jooksul vastava päringu saamisest arvates;
 - 12.2.7. esitama rakendusasutusele teadmiseks riigihanke tehnilise kirjelduse riigihangete puhul eeldatava maksumusega üle riigihanke piirmäära riigihangete seaduse mõistes hiljemalt riigihanke väljakuulutamise päeval;
 - 12.2.8. säilitama kulu abikõlblikkust tõendavad dokumendid ja muud tõendid ÜSS2021_2027 § 18 alusel ja kooskõlas punktiga 1.9 ning tagama, et partnerid säilitavad toetuse saamisega seotud dokumente elluviijaga sama aja;
 - 12.2.9. eristama toetatavate tegevuste elluviimisega seotud abikõlblikud ja abikõlbmatud kulud, kasutades selleks eraldi arvestussüsteemi või raamatupidamiskoode;
 - 12.2.10. esitama rakendusüksusele järgneva aasta maksete prognoosi kümne tööpäeva jooksul pärast seda, kui rakendusasutus on eelarve ja tegevuskava kinnitanud. Maksete prognoos esitatakse e-keskkonnas;
 - 12.2.10.1. esitama rakendusüksusele korrigeeritud maksete prognoosi, kui makse erineb esitatud prognoosist rohkem kui 25% võrra;
 - 12.2.11. teavitama rakendusasutust, kui toetatavatele tegevustele on taotletud toetust teistest meetmetest või muudest välisabi või kohaliku omavalitsuse või riigieelarvelistest vahenditest;
 - 12.2.12. viivitamata teatama rakendusasutusele kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis:
 - 12.2.12.1 asjaoludest, mis takistavad elluviija ülesandeid täita;
 - 12.2.12.2 käskkirja muutmise vajalikkusest;
 - 12.2.12.3. toetatavate tegevuste elluviimisel esinevatest probleemidest, mis võivad mõjutada toetatavate tegevuste eesmärkide ja tulemuste saavutamist;
 - 12.2.13. sõlmima punktis 12.3.3 toodud juhul toetatavate tegevuste elluviimisesse kaasatud partneritega partnerluslepingud, milles muu hulgas sätestatakse detailselt partneri tehtavad tegevused, tema õigused, kohustused ja vastutus, aruannete esitamise tähtajad, maksete tegemise kord, dokumentide esitamise ja säilitamise ning infovahetuse viis;
 - 12.2.14. koguma ja töötleva andmeid punktides 5.1, 5.2.1.3, 5.2.1.4 ja 5.2.2 nimetatud alategevustes osalevate kasusaajate kohta, sealhulgas nende hinnanguid pakutavatele teenustele ning majandusnäitajaid enne ja pärast teenuste kasutamist;
 - 12.2.15. tagama punktides 5.1, 5.2.1.3, 5.2.1.4 ja 5.2.2 nimetatud alategevustes osalenud kasusaajate andmete, sealhulgas väljund- ja tulemusnäitajate sihttasemete saavutamise jälgimiseks ja analüüsiks vajalike andmete olemasolu struktuuritoetuste registri sündmuste infosüsteemis iga poolaasta lõpu seisuga hiljemalt poolaastale järgneva teise nädala lõpuks;
 - 12.2.16. pidama arvestust kasusaajatele antava vähese tähtsusega abi kohta ja teavitama kasusaajaid neile antavast abist, suurusest ja tingimustest ning esitama sellekohase teabe rakendusüksusele koos aruannetega;
 - 12.2.17. koguma punktides 5.1, 5.2.1.3, 5.2.1.4 ja 5.2.2 nimetatud alategevustes osalevatelt kasusaajatelt osalustasusid ning tõendama nende tasude laekumist hiljemalt viimase maksetaotluse esitamisel krediidasutuse kinnitatud pangakonto väljavõttega;
 - 12.2.18. tagama sihtgruppidele suunatud sündmustele ja tegevustele ligipääsetavuse füüsilises ja virtuaalses keskkonnas;
 - 12.2.19. täitma teavitamisega seotud kohustusi Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ alusel.
- 12.3 Elluviijal on õigus:
- 12.3.1. teha rakendusasutusele ettepanekuid käskkirja, eelarve ja tegevuskavade muutmiseks;
 - 12.3.2. kaasata toetatavate tegevuste elluviimisesse vajaduse korral eksperte ja moodustada hindamis- või valikukomisjone;
 - 12.3.3. korraldada toetatavate tegevuste kavandamisel ideekonkurssse ja kaasata nende tulemusena partnereid toetatavate tegevuste elluviimisesse;
 - 12.3.4. läbida soovi korral rakendusüksuse juures eelnõustamine, esitades rakendusüksusele

riigihanke ja muud dokumendid hiljemalt viis tööpäeva enne riigihanke väljakuulutamist, enne riigihanke igas etapis otsuste tegemist ja enne hankelepingu muutmist.

13. Partnerite kohustused

- 13.1. Partnerid peavad täitma ühendmääruse § 10 lõigetes 2 ja 3 nimetatud kohustusi.
- 13.2. Lisaks ühendmääruse § 10 lõigetes 2 ja 3 nimetatud kohustustele on partnerid kohustatud tagama elluvijaga partnerluslepingute sõlmimise ja sihtrühmale suunatud sündmustele ligipääsetavuse.

14. Toetuse kasutamise seotud aruannete esitamise kord

- 14.1. Elluviija esitab rakendusüksusele toetatavate tegevuste elluviimise kohta vahearuaande vähemalt kord aastas aruandlusperioodi lõpu seisuga rakendusüksuse määratud tähtajaks, kuid mitte hiljem kui 20. jaanuariks. Rakendusüksus võib nõuda vahearuannete esitamist sagedamini, määrates aruandeperioodi kuupäevad ja aruande esitamise tähtaja.
- 14.2. Elluviija esitab rakendusüksusele toetatavate tegevuste elluviimise kohta lõpparuande koos viimase maksetaotlusega hiljemalt 60 kalendripäeva jooksul alates toetatavate tegevuste abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast.
- 14.3. Juhul kui vahearuaande ja lõpparuande (edaspidi koos *aruanne*) esitamise vahe on vähem kui kuus kuud, esitatakse ainult lõpparuanne.
- 14.4. Aruande esitatakse e-keskkonna kaudu.
- 14.5. Aruande kinnitab rakendusüksus. Rakendusüksus kontrollib aruande 20 tööpäeva jooksul selle esitamisest.
- 14.6. Elluviija esitab rakendusüksuse kinnitatud aruande teadmiseks rakendusasutusele punktides 5.1 ja 5.2 sätestatud alategevuste kaupa.
- 14.7. Aruandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine informatsioon:
 - 14.7.1. aruandlusperiood (vahearuaande puhul eraldi käesolev aruandlusperiood ja viide eelnevatele perioodidele);
 - 14.7.2. andmed tegevuskavas kajastatud toetatavate tegevuste elluviimise edenemise kohta (elluviidud tegevused, sihtgrupp, väljund- ja tulemusnäitajate saavutamise seis jms);
 - 14.7.3. eelarve täitmine;
 - 14.7.4. ellu viidud tegevuste panus „Eesti 2035“ sihti ja näitajasse ning horisontaalsetesse põhimõtetesse;
 - 14.7.5. elluviija hinnang toetatavate tegevuste elluviimise tulemuslikkusele ning väljund- ja tulemusnäitajate saavutamisele, sealhulgas põhjendused erinevuste kohta planeeritud ja tegelikult ellu viidud tegevuste ja saavutatud tulemuste kohta;
 - 14.7.6. tekkinud probleemid ja nende lahendamiseks ette võetud sammud;
 - 14.7.7. muu tegevuste elluviimisega ja toetuse kasutamise seotud teave;
 - 14.7.8. elluviija kinnitus andmete õigsuse kohta.

15. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

- 15.1. Finantskorrektsiooni alused ja ulatus on sätestatud ÜSS2021_2027 §-s 28 ja ühendmääruse §-des 34–36.
- 15.2. Toetus makstakse tagasi ÜSS2021_2027 §-de 29 ja 30 ning ühendmääruse §-de 37 ja 38 kohaselt.
- 15.3. Abikõlbmatuks tunnistatud kulud jäävad elluviija kanda kooskõlas ühendmääruse § 37 lõikega 6.
- 15.4. Kui rikkumise tulemusena tehakse finantskorrektsioon otseste kulude summast, tehakse finantskorrektsioon proportsionaalselt ka kaudsete kulude summast.

16. Vaiete lahendamine

16.1. Vaidemenetlus toimub ÜSS2021_2027 §-de 31 ja 32 kohaselt.

16.2. Kui vaie esitatakse rakendusüksuse otsuse või toimingu peale, lahendab vaide rakendusüksus.

17. Käskkirja muutmine

- 17.1. Elluviija esitab rakendusasutusele käskkirja muutmise taotluse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja teavitab sellest rakendusüksust, kui:
- 17.1.1. ilmneb vajadus muuta toetatavaid tegevusi või alategevusi, abikõlblikkuse perioodi, tulemust, näitajate sihttasemeid, abikõlblikke kulusid või eelarvet;
- 17.1.2. rakendusüksus on teinud finantskorrektsiooni otsuse;
- 17.1.3. elluviija või käskkirjas kajastatud partnerite juriidilised andmed muutuvad;
- 17.1.4. ilmneb muid asjaolusid, mis toetatava tegevuse elluviimist mõjutavad.
- 17.2. Rakendusüksusel on õigus taotleda käskkirja muutmist, kui aruannetest või muudest objektiivsetest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik toetatavate tegevuste edukaks elluviimiseks või tulemuste saavutamiseks. Selleks esitab rakendusüksus rakendusasutusele käskkirja muutmise taotluse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ning teavitab sellest elluviijat.
- 17.3. Rakendusasutus vaatab punktides 17.1 ja 17.2 nimetatud taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul taotluse kättesaamisest arvates ning teavitab elluviijat ja rakendusüksust käskkirja muutmise algatamisest või algatamata jätmisest.
- 17.4. Rakendusasutusel on õigus algatada käskkirja muutmine, teavitades sellest elluviijat ja rakendusüksust ette mõistliku aja jooksul. Rakendusasutus algatab käskkirja, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik toetatavate tegevuste edukaks elluviimiseks või elluviijal ei ole võimalik toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel jätkata.
- 17.5. Rakendusasutusel on õigus toetust suurendada ja vähendada. Toetuse summat võib suurendada ühendmääruse § 13 lõikes 1 toodud tingimuste kohaselt.
- 17.6. Käskkirja muutmiseks ei loeta punktis 12.2.2 nimetatud tegevuskava ja eelarve kinnitamist ning muutmist juhul, kui tegevuskavas kavandatavad tegevused ja nende eelarve on kooskõlas käskkirjas sätestatuga.
- 17.7. Rakendusasutus edastab muudetud käskkirja kümne tööpäeva jooksul elluviijale, rakendusüksusele, korraldusasutusele ja Rahandusministeeriumile.

18. Rakendussätted

Käskkirja rakendatakse tagasiulatuvalt alates 1. aprillist 2023.

(allkirjastatud digitaalselt)

Heidy Purga

Lisa 1 Tegevuskava vorm

Lisa 2 Detailse eelarve ja selle täitmise vorm

Lisa 3 Käskkirja elluviimisega seotud riskid

Lisa 4 Põhiõiguste harta ja puuetega inimeste õiguste konventsiooni kontroll-leht